

Sak 3/2025 – Kvoter og vilkår for betinget skadefelling av gaupe, jerv, brunbjørn og ulv i 2025/2026

Sekretariatet konstaterer at rovviltneimnda har myndighet til å fastsette kvoter for betinget skadefelling av både gaupe, jerv, ulv og brunbjørn i 2025/2026. I samråd med øvrige statsforvaltere i rovviltregionen anbefales en kvote på:

- To (2) individer av gaupe
- Tre (3) individer av jerve
- Tre (3) individer av ulv
- Et (1) individ av brunbjørn.
-

Kvotene gjelder for perioden 1. juni 2025 til og med 15. februar 2026. Kvoten forvaltes felles av statsforvalterne og foreslås gjeldende i hele regionen.

Saksutredning fra sekretariatet

Følgende dokumenter legges til grunn for saksfremlegget:

- Stortingsmeldingen «Rovvilt i norsk natur» (st. meld. nr. 15 (2003-2004) og Innst. S. nr. 174 (2003-2004))
- Stortingsmeldingen «Ulv i norsk natur – bestandsmål for ulv og ulvesone» (Meld. St. 21 (2015-2016) og Innst. 330 S (2015-2016))
- «Rovviltforliket» - Representantforslag 163 S (2010-2011)
- Naturmangfoldloven (2009)
- Rovviltforskriften (2005)
- Forvaltningsplan for rovvilt i region 2 – Sør-Norge (revidert 2022)
- Rapporter fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt
- Løpende registrering av jervekull i 2025 – se Rovdata: Jerveteller
- Løpende oppdatering av ulv registrert med DNA-prøver vinteren 2024/2025 – se Rovdata: Ulveteller

Saksopplysninger

Rovviltneimndas oppgave

1. Ta stilling til sin myndighet til å fatte vedtak (rovviltforskriften § 7).
2. Vurdere kvoter og vilkår for betinget skadefelling av gaupe, jerv, brunbjørn og ulv (rovviltforskriften § 8 og kapittel II (Alminnelig bestemmelser om bærekraftig bruk) i naturmangfoldloven, nml).

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for nemndas avgjørelse er Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b, jamfør § 77, og forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 4, 7 og 8.

Rovviltforskriften § 7 gir generelle bestemmelser om vedtak fattet av rovviltnemnda, herunder om myndighet til å fatte vedtak. Nemnda har myndighet dersom bestanden av den enkelte art ligger over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen, jamfør rovviltforskriften § 4. Vurderingen skal gjøres av nemnda for hver art basert på data fra det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt (se rovdatab.no). For rovviltregion 2 er det fastsatt nasjonalt mål om 12 årlige ynglinger av gaupe. Det er ikke fastsatt nasjonale bestandsmål for jerv, brunbjørn eller ulv i regionen.

Forskriften § 8 gir rovviltnemnda hjemmel til å fastsette kvote for betinget skadefelling, dersom vilkårene i § 7 er oppfylt og nemnda ellers mener situasjonen tilsier det. Kvoten fastsettes som antall enkeltindivider som kan felles i regionen i perioden 1. juni - 15. februar. Rovviltnemnda kan fordele kvoten på nærmere angitte områder eller fylker i regionen.

Kvoten forvaltes av statsforvalterne og iverksettes - etter søknad eller på eget initiativ - primært i akutte skadesituasjoner eller for å forhindre fremtidig skade på bufe. Vurderingen skal gjøres i henhold til rovviltforskriften § 9.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-10 og 12 skal ligge til grunn som en integrert del av beslutningen om eventuell kvote, jamfør § 7. Også forvaltningsmålet for arter i § 5 skal trekkes inn i den skjønnsmessige vurderingen. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 anses ikke som relevant fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Rovviltnemndas vedtak kan påklages til Klima- og miljødepartementet (KLD) innen tre uker fra vedtaket er gjort kjent. Tilsvarende kan statsforvalternes vedtak om iverksettelse av skadefelling påklages. Miljødirektoratet er da klageinstans.

Rovviltforskriften § 13 gir Miljødirektoratet en generell hjemmel til å fatte vedtak om felling. I tråd med dette har direktoratet de foregående årene fastsatt en felles kvote for skadefelling av ulv i hele landet før 1. juni med unntak av i ulvesonen. Dette vedtaket foreligger ikke på nåværende tidspunkt.

1. Om myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av gaupe, jerv, brunbjørn og ulv.

Sekretariatets vurdering

Rovviltforskriften § 8 gir hjemmel til å fastsette kvote for betinget skadefelling og rovviltnemnda skal på vedtakstidspunktet ta stilling til om de har myndighet til å fatte vedtak. Det er ikke fastsatt nasjonalt bestandsmål for jerv, brunbjørn eller ulv i regionen, og rovviltnemnda har derfor myndighet til å fatte vedtak om disse artene, jamfør rovviltforskriften § 7.

For gaupe skal vurderingen av om rovviltnemnda har myndighet, baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data fra *Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt* (Rovdata) om ynglinger de tre siste årene, jamfør forskriften § 7. Av rapporten *Antall familiegrupper, bestandsestimat og*

bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2024 – rapport 2475b, fremgår det at gjennomsnittet av dokumenterte ynglinger av gaupe i perioden 2022-2024 er 14,2 ynglinger i region 2 (12 i 2022, 14,5 i 2023 og 16 i 2024). Dette innebærer at snittet de siste tre årene er over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Rovviltnemnda har derfor myndighet til å fatte vedtak om betinget kvote i 2025/2026 også for gaupe, jmf. rovviltforskriften §§ 7 og 8.

2. Vurdering av kvote og bestemmelser om betinget skadefelling av gaupe, jerv, brunbjørn og ulv i 2025/2026

2.1 Om Skadefelling

Skadefelling er et virkemiddel for primært å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå. Fellingstillatelse iverksettes av statsforvalterne i tilfeller der et rovviltindivid gjør betydelig skade, eller kan utgjøre en alvorlig trussel, mot bufe eller tamrein. Tillatelsen kan bare gis innenfor den kvote og den områdeavgrensning som ei rovviltnemnd eller Miljødirektoratet har satt. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til områdets betydning som beitemark, skadenes omfang og utvikling, potensialet for fremtidige skader og muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Skadefelling kan være effektivt i randområdene for utbredelsen av rovdyra. I andre områder hvor bestandene er levedyktige, eller skal vokse, er det ofte liten skadeforebyggende effekt med skadefelling. I en rapport fra 2010 om skadefelling av gaupe og jerv ([NINA Rapport 601 Er skadefelling av gaupe og jerv selektiv?](#)) oppsummerer NINA med at uttak av spesifikke skadegjørere på eller i nærheten av drept sau eller rein kan være effektivt, selektivt og etisk forsvarlig utenfor områder med reproduserende bestander av rovdyr så sant fellingsforsøket skjer raskt (innen 48 timer) etter at sauene eller reinen er drept. Innenfor områder (forvaltningssoner) med reproduserende bestander av gaupe (som i forvaltningsområdet for gaupe i henhold til forvaltningsplanen for rovvilt i region 2), vil risikoen for å felle hunngauper med avhengige unger være høy. Samtidig vil effekten av uttak være kortvarig i slike områder.

Erfaringsmessig gir fellingstillatelser i sommerhalvåret svært sjelden uttelling. I region 2 er det i løpet av årene felt fire gauper på ordinær skadefellingstillatelse (Telemark i 2011 og 2019 og Buskerud i 2014). I 2021 ble det iverksatt fellingstillatelser i regionen på ulv og på gaupe i Viken, ingen på jerv eller brunbjørn. I 2022 ble det først iverksatt skadefellingstillatelse på én ulv i Viken og siden i Vestfold og Telemark. Denne ble felt i Fyresdal kommune i Vestfold og Telemark. I 2023 ble det iverksatt skadefelling på ulv, gaupe og bjørn i Buskerud, hvor bare bjørnen ble felt. I 2024 ble det gjennomført skadefellingsforsøk på to ulver i Buskerud. Én av disse ulvene ble felt i Flesberg i siste del av beitesesongen.

Rovviltnemnda kan fordele kvoten på nærmere angitte områder eller fylker innenfor sin region. Forebyggende tiltak må være vurdert å være mindre egnet til å avverge skaden før en skadefellingstillatelse kan iverksettes. Normalt rettes tillatelsen mot et spesifikt skadevoldende individ i en pågående skadesituasjon og gis med areal- og tidsbegrensning.

2.2. Prinsipper for offentlig beslutningstaking

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1): *Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og*

vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jmfør § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jmfør også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Rovviltnemndas vedtak skal basere seg på kunnskap om artenes bestandssituasjon. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at all relevant eksisterende kunnskap skal legges til grunn, jmfør naturmangfoldloven § 8. I den forbindelse vises det til *Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt* og beskrivelsene av bestandssituasjonen for gaupe, jerv, brunbjørn og ulv, jmfør siste overvåkingsrapporter fra Rovdata.

2.3. Om skadefelling i «Forvaltningsplan for rovvilt i region 2».

Gjeldende forvaltningsplan (2022) har følgende føringer om skadefelling (side 40):

Kvote for betinget skadefelling fastsettes for hele regionen og forvaltes felles av statsforvalterne. Det forutsettes at vurderingene for å iverksette fellingsstillatelser er enhetlige og samkjørte mellom fylkene. Tilsvarende skal det tilstrebes en felles håndtering med naboregioner i de tilfellene det er aktuelt.

Videre framgår det i omtalen av skadefelling at:

- Ved iverksettelse av skadefelling på gaupe skal familiegrupper av gaupe normalt unntas og mulige tiltak gjennomføres for å unngå utilsiktet felling.
- Ved kunnskap om at en skadegjørende ulv er bærer av en genotype (finskrussisk opphav) som er særlig viktig for den sørskeandnaviske bestanden, skal nødvendige tiltak vurderes i samråd med Miljødirektoratet.
- Hvert fylke skal ha etablert kommunale/interkommunal beredskap som raskt og effektivt kan mobilisere nødvendig mannskap ved forsøk på skadefelling. Statsforvalterne bes bidra i dette arbeidet og kommunene bes avsette tilstrekkelig med midler til drift av mannskap ut over selve fellingsoppdragene.
- Rovviltnemnda vil ut fra disponibelt budsjett årlig avsette ei økonomisk ramme for skadefelling og akutte forebyggende tiltak. Rammer for de enkelte vedtak fastsettes av Statsforvalterne i fellingsvedtaket og i henhold til nemndas årlige budsjettvedtak.

2.4. Opplysninger om bestandssituasjonen for rovvilt og skadeomfang

Bestandssituasjonen

Det nasjonale bestandsmålet for jerv, ulv og gaupe er nådd, men ikke for brunbjørn.

Jerv – nasjonalt

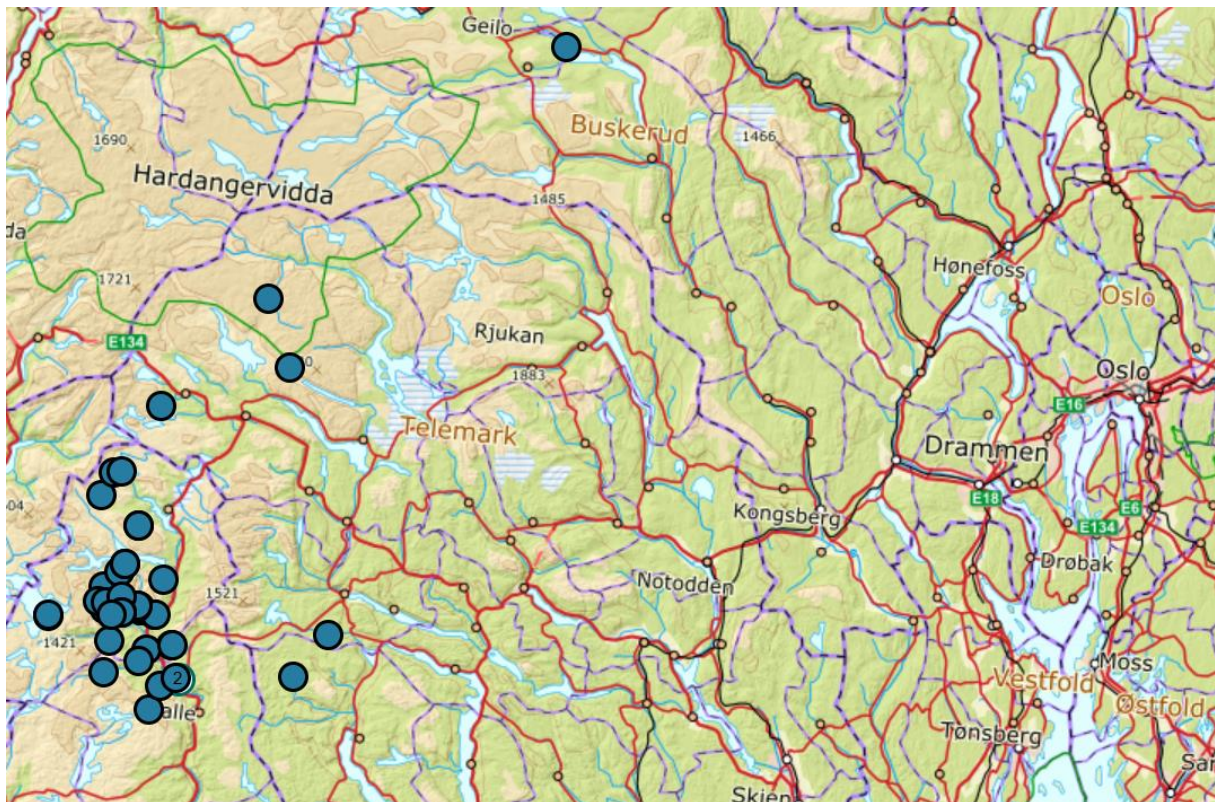
I 2024 ble det registrert 61 ynglinger med jerv i Norge. Dette er en nedgang på 3 ynglinger fra året før. Det er over det nasjonale bestandsmålet på 39 årlige ynglinger. Basert på antall ynglinger de tre siste årene, tilsier dette en bestand på rundt 350 voksne individer i Norge.

I år er det så langt registrert 20 jervekull nasjonalt (Rovdata 25.04.2025), men kun ett jervekull er registrert i region 2 (Bykle kommune). For siste oppdatering, se [jervetelleren](#).

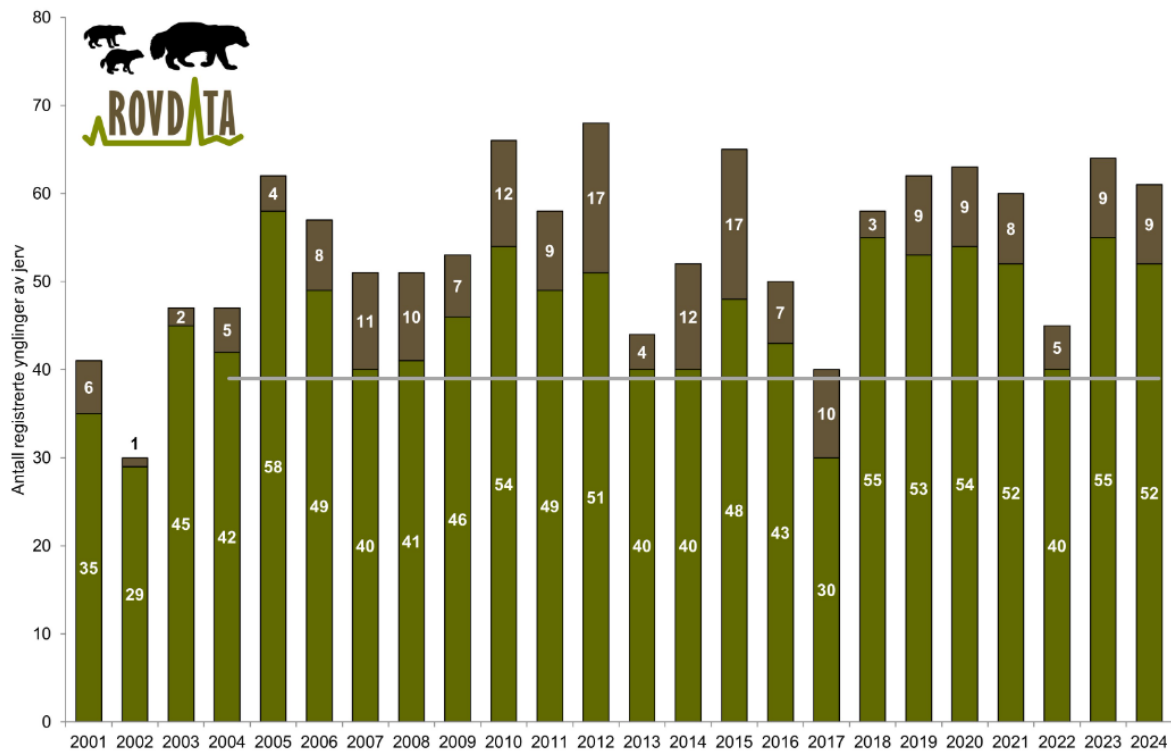
I januar- februar 2025 gjennomførte Statens naturoppsyn et ekstraordinært uttak av jerv i region 1 og region 2. Det ble tatt ut tre tisper og to hanner. Ei tispe ble tatt ut i Suldal kommune, ei tispe og en hann ble tatt ut i Bykle kommune, ei tispe ble tatt ut i Vinje kommune og en hann ble tatt ut i Tinn kommune. I mars 2025 ble det gjennomført nok et uttak hvor det ble tatt ut ei jervetispe.

Tabell 1: Antall dokumenterte eller antatt sikre observasjoner av jerv i region 2 de siste fem årene. Kilde: Rovbase.no

	2020	2021	2022	2023	2024
Region 2	10	15	5	29	60

Figur 1: Påviste registreringer av jerv (vurdert som dokumentert av Statens naturoppsyn) i region 2 vinteren 2024/2025. (Kilde: Rovbase 25.04.2025).

Figur 2: Figuren viser registrerte jervekull i Norge i perioden 2001-2024. Den øverste delen av søylene (brun) angir påviste kull hvor tispa og/eller valp(ene) er felt. Figuren er hentet fra Rovbase.no.

Ulv – nasjonalt

Så langt i vintersesongen 2024/2025 er det i henhold til foreløpig statusrapport datert 12. mars 2025, påvist tre helnorske valpekull og tre valpekull i grenserevir.

I perioden 1. oktober 2024 – 13. mars 2025 er det påvist totalt 57-64 ulver i Norge og/eller på begge sider av grensen mot Sverige. Seks av disse er kjent avlivet i samme periode (pr. 25.04.2025). De aller fleste ulvene er påvist i Sørøst-Norge i fylker med ulvesone. I tillegg er et fåtall enkeltindivider observert i andre deler av Norge, som i fylkene Finnmark, Trøndelag og Agder. Endelig rapport med bestandsstatus for ulv i Skandinavia i 2024/2025 er forventet å foreligge i starten av juni 2025.

Ulv – region 2

Det ble gitt en skadefellingstillatelse på en ulv i region 4 på grensen til region 2 i kommunene Gran, Jevnaker og Lunner allerede i slutten av april 2024. Tillatelsen ble etter hvert utvidet i tid og i areal til også å gjelde deler av region 2. Under disse fellingsforsøkene ble det ikke felt noe ulv.

På bakgrunn av nye observasjoner og ulveskader ble det gitt en ny skadefellingstillatelse på en ulv i mai-juni i region 4. Tillatelsen ble etter hvert utvidet i tid og areal, og den østre delen av region 2 ble innlemmet i skadefellingsforsøket. Det ble gjennomført flere fellingsforsøk, og den 3. juli ble ulven felt på skadefelling etter meldinger om den hadde blitt påkjørt av toget i Lunner kommune.

I starten av juli ble det gitt en skadefellingstillatelse på en ulv Buskerud i Øvre Eiker, Kongsberg, Rollag, Nore og Uvdal og Sigdal kommuner. Det ble igjennom beitesesongen gitt flere skadefellingstillatelser og utvidelser, og området for fellingsforsøkene forandret seg flere ganger i løpet av beitesesongen. En ulv ble til slutt felt i Flesberg kommune den 20. september 2024. Etter fellingen kom det inn flere meldinger om observasjoner av en ulv til i området, men dette ble aldri bekreftet av Staten naturoppsyn.

I Agder ble det i slutten av juni gitt en skadefellingstillatelse på en ulv i Åseral, Bygland, Evje og Hornnes, Hægebostad, Lindesnes, Lyngdal og Kvinesdal kommuner. Tillatelsen ble gitt etter dokumenterte skader. I tilnærmet det samme området ble det gitt en ny skadefellingstillatelse på en ulv den 21. august. Også denne tillatelsen ble gitt etter dokumenterte skader på sau fra ulv. I september ble det gitt enda en skadefellingstillatelse i på ulv i samme området på bakgrunn av dokumenterte skader. Skadefellingsforsøkene i Agder ble gjennomført uten vellykket felling.

I Vestfold og Telemark ble det gitt en skadefellingstillatelse på en ulv i starten av juli for kommunene Skien, Siljan, Notodden, Midt-Telemark, Nome og Drangedal. Tillatelsen blir gitt etter dokumenterte skader på sau fra ulv (to døde sauer). Fellingsforsøkene ble gjennomført uten vellykket felling.

Vi har i de siste årene sett en tendens til at det blir mer ulveaktivitet vår region. Vi opplever stadig at det kommer streifdyr inn i regionen og i beiteprioriterte områder med mye husdyr på fritt utmarksbeite. Noen individer beveger seg fort igjennom regionen, mens andre tar lengre opphold og gjør skader på bufe og beitedyr.

Brunbjørn - nasjonalt

I henhold til rapporten «DNA-basert overvåking av brunbjørn i Norge i 2024» - NINA rapport 2594, er det i 2024 registrert 191 ulike individer av bjørn i Norge (85 hunner og 106 hanner) ved hjelp av DNA-basert overvåking (dette er det høyeste antallet registrerte hunnbjørner siden landsdekkende DNA-basert innsamling ble iverksatt i 2009). Dette er økning på 13 individer fra fjoråret. Bjørnene ble hovedsakelig påvist i og omkring tidligere kjente og avgrensede brunbjørnområder i Norge; øst i Hedmark, nordøst i Trøndelag, indre Troms, Anárjohka-Karasjok og Sør-Varanger. Det har vært en tydelig økning i region 6 (Trøndelag).

Det er beregnet at det ble født 11,4 kull med unger i 2024. Dette er det høyeste antallet registrerte ynglinger av brunbjørn siden landsdekkende DNA-basert innsamling ble iverksatt i 2009. Bestanden er fortsatt under det nasjonale bestandsmålet på 13 årlige ungekull (ynglinger).

Brunbjørn – region 2

I 2023 ble det påvist brunbjørn i region 2 i Buskerud. Det ble gitt en skadefellingstillatelse på en bjørn i områdene rundt Flå 23. juni 2023, men bjørnen ble ikke felt. Etter nye observasjoner ble gitt en ny skadefellingstillatelse på det som kan antas å være samme individ i Rollag-området 3. juli 2023. Bjørn ble felt på skadefelling kort tid etter.

Før 2023 er det ikke entydig påvist brunbjørn i regionen eller i tilgrensende områder siden 2012 (Hallingdal) og i liten grad vest for Mjøsa/Gudbrandsdalen i samme periode (Rovbase 24.04.2024).

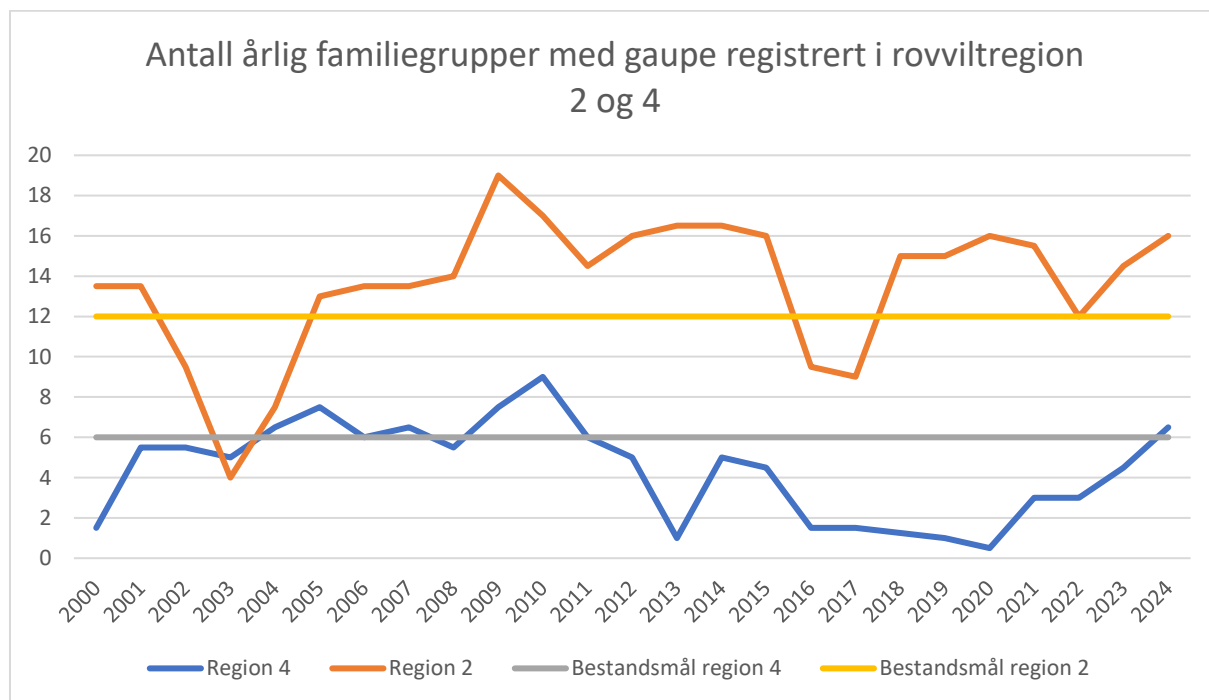
I 2024 eller til nå i 2025 er ikke dokumentert noe bjørneaktivitet i vår region.

Gaupe - nasjonalt

I 2024 er det estimert 78 familiegrupper på landsbasis, noe som tilsvarer en bestand på omkring 462 dyr i Norge. Vi ligger derfor over det nasjonale bestandsmålet på 65 årlig familiegrupper.

Gaupe – region 2

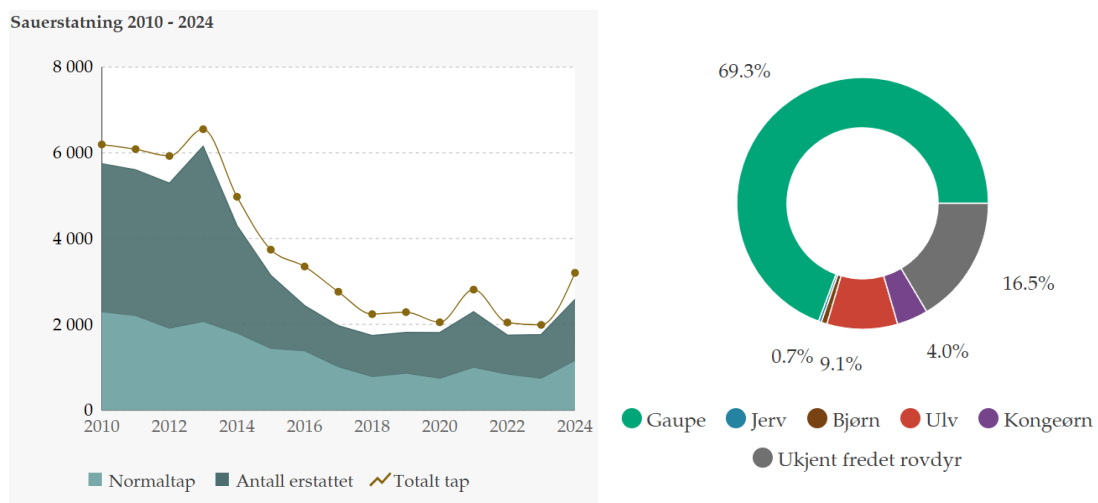
Gaupebestanden var tilsynelatende stabil over flere år i første halvdel av 2010-tallet (15-17 familiegrupper), jamfør figur 2. I 2016 og 2017 ble antall påviste familiegrupper sterkt redusert og for første gang under 12 siden innføringen av nasjonale bestandsmål i 2005. I 2018 var imidlertid antallet igjen over bestandsmålet og har de siste tre årene ligget over. Antall familiegrupper før jakt i 2022 ble beregnet til 12, en nedgang på en tre og en halv gruppe fra året før. I 2023 ha bestanden igjen tatt seg opp og vi ligger på 14,5 familiegrupper i region 2. I 2024 har bestanden tatt seg ytterligere, opp og vi lå på 16 familiegrupper før kvotejakten i 2025. Sist vinter er det påvist aktivitet av familiegrupper (hunddyr med unge(r) født i 2024) spredt over store deler av regionen.

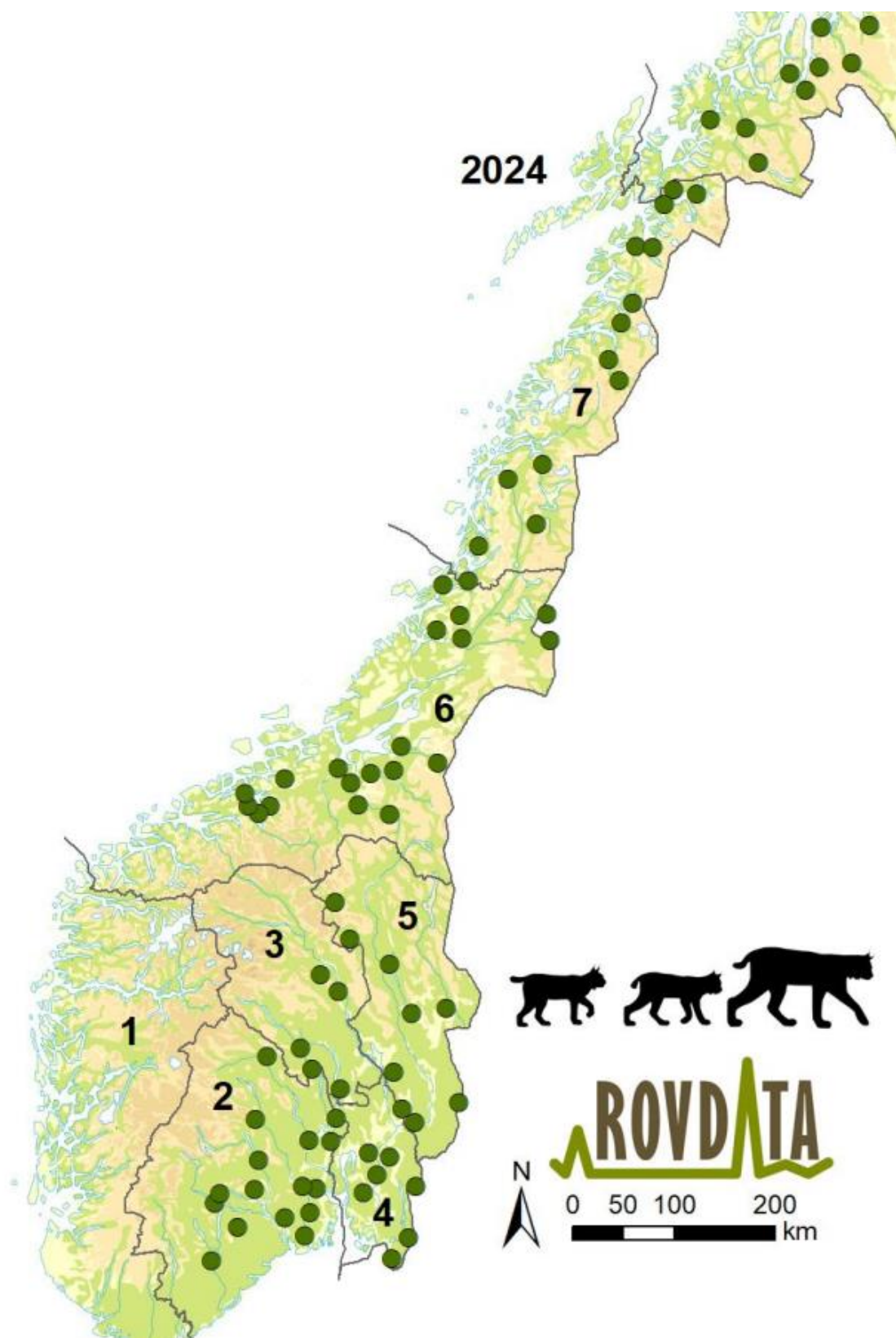
Figur 3: Antall registrerte familiegrupper av gaupe i region 2 og region 4 i perioden 2000 – 2024. Mål om antall årlige ungekull er 12 (vannrett linje) (gjeldende fra 2005). (Kilde: Rovdata/NINA).

2.5. Skadeomfang

Figur 3 viser antall sau og lam som er erstattet til rovvilt av statsforvalterne i region 2 i perioden 2010-2024. Skadeomfanget i 2024 målt som gitte erstatninger (antall sau og lam) viser en oppgang fra året før. Gaupe er den største skadegjøreren, men vi har sett at tapene til ulv kan bli store i de områdene der det forekommer et streifende individ som gjør skade.

Figur 4: Figuren til venstre viser antall sau og lam erstattet i region 2 i perioden 2010-2024. Figuren til høyre viser fordelingen mellom de ulike skadegjørerne i den samme perioden (Kilde: rovbase.no/erstatning/sau).

Figur 3: Kartet viser funn av familiegrupper av gaupe i Skandinavia under sesongen 2023/2024. Kilde: Rapport – Bestandsovervåking av gaupe 2024 - Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia nr.: 2 – 2024.

2.6. Sekretariatets vurdering

Naturmangfoldloven og rovviltforskriften danner den juridiske rammen for nemndas behandling. Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid veies opp mot andre viktige samfunnsinteresser, jmfør § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jmfør prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen.

Av forvaltningsplanen for regionen (2022) framgår det at Kvote for betinget skadefelling fastsettes for hele regionen og forvaltes felles av Statsforvalterne. Det forutsettes at vurderingene for å iverksette fellingstillatelser er enhetlige og samkjørte mellom fylkene. Tilsvarende skal det tilstrebes en felles håndtering med naboregioner i de tilfellene det er aktuelt.

Sekretariatet legger i sine vurderinger til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-10 og 12. § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse og anses ikke relevant i denne saken.

Naturmangfoldloven § 18 første ledd b slår fast at skadeuttak bare kan tillates dersom uttaket ikke truer bestandenes overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Generelt skal terskelen for innvilgelse av skadefelling differensieres i henhold til prinsippet om geografisk differensiering. I region 2 er det ikke fastsatt nasjonale bestandsmål for brunbjørn, jerv eller ulv. For gaupe er det nasjonale bestandsmålet etter behandling av St.meld. nr. 15 (2003-2004) satt til 65 årlige ynglinger, hvorav 12 i rovviltregion 2.

Saksframlegget (forslag til vedtak om kvoter) bygger på kunnskap om rovviltartenes bestandssituasjon. Det følger av naturmangfoldloven § 8 første ledd at beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om blant annet artenes bestandssituasjon, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlag framgår også av rovviltforskriften § 7 annet ledd: *Rovviltnemndens vedtak skal bygge på den regionale forvaltningsplanen for rovvilt, data om biologiske og bestandsmessige forhold og om skade- og konfliktsituasjonen, jf. forskriften § 3 tredje ledd og § 6.*

Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at kunnskapsgrunnlaget skal være best mulig, jmfør naturmangfoldloven § 8. Rovdata har ansvaret for drift av det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt, og framlegger årlige rapporter om bestandssituasjonen og bestandsutviklingen for den enkelte art. Sekretariatet vil i den forbindelse vise til beskrivelsen av bestandssituasjonen til rovviltartene i dette saksframlegget, jmfør også henviste rapporter, samt beskrivelsen av overvåkingsprogrammet i kommentarene til rovviltforskriften § 3.

Føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastning disse rovviltartene utsettes for, jmfør naturmangfoldloven § 10. Sekretariatet konstaterer at gaupebestanden ligger over fastsatte bestandsmålet i rovviltregion 2, og over det nasjonale fastsatte bestandsmålet. Gaupebestanden i region 2 har de siste årene ligget godt over bestandsmålet og på bestandsmålet i 2022. Under kvotejakten i 2025 ble kvoten på 25 dyr, hvorav 8 voksne hunndyr

fylt, men sekretariatet er ikke kjent med at det har blitt tatt ut noen familiegrupper, selv om dette ikke kan garanteres. Prognosen (NINA Rapport 2155) tilsier at bestanden før jakt i 2025 vil ligge over bestandsmålet med 14,1 [10,8–17,9] familiegrupper. Vi vil understreke at det er en stor usikkerhet knyttet til de regionale prognosene.

En foreløpig vurdering av registreringen av familiegrupper vinteren 2024/2025 indikerer imidlertid en bestand som ligger over bestandsmålet (sekretariatets vurdering). Endelig rapport om dette kommer fra Rovdata i starten av juni 2025.

Videre konstaterer vi at det nasjonale bestandsmålet for jerv og ulv er nådd, men ikke for brunbjørn. Disse artene har ikke nasjonalt fastsatte bestandsmål i region 2, men har tidligere opptrådt relativt fåtallig og relativt regelmessig. Når det gjelder jerven ser det ut til at vi har hatt et økende antall jerv i deler av vår region de siste årene. Det samme ser vi når det gjelder streifdyr av ulv. Vi opplever stadig at det kommer streifdyr inn i regionen og i beiteprioriterte områder med mye husdyr på fritt utmarksbeite. Noen individer beveger seg fort igjennom regionen, mens andre gjøre lengre opphold og skader på husdyr. Vi ser derfor at det kan være behov for å øke den betingede skadefellingskvoten på ulv og jerv noe fra de siste forgående årene.

Brunbjørn forekom nærmest årlig i en periode fra midten av 1990-tallet og fram til 2012. Etter 2012 har brunbjørn vært fraværende i region 2, med unntak av ett individ som kom inn i 2023 og ble felt på skadefelling i Buskerud. Våren og forsommeren er en periode der unge ulver og brunbjørner vandrer ut fra sine oppvekstområder. Region 2 burde derfor være forberedt på at det kan komme inn nye individer til vår region.

Gaupe, jerv, ulv og brunbjørn er alle oppført i Norsk rødliste for arter 2021. Ulven er oppført som kritisk truet (CR), mens gaupe, jerv og brunbjørn er oppført som sterkt truet (EN). Dette innebærer at målsettingen om en bærekraftig forvaltning er et overordnet hensyn ved forvaltning av artene. Samtidig er det slik at artene kan volde skade på bufe og tamrein. For blant annet å hindre skade på bufe og tamrein, kan rovvilt felles med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd b.

Tapssituasjonen for sau på utmarksbeite i region 2 har over tid vist positiv utvikling i regionen, men med en oppgang de siste årene. Når det gjelder jerv, ulv og brunbjørn er situasjonen uforutsigbar med få individer og lange og raske vandringer. Potensialet for større og mer akutte enkelthendelser er derfor til stede ved mer eller mindre tilfeldig innvandring. Akutte tapssituasjoner til rovvilt må forventes, og en kvote for betinget skadefelling av både gaupe, jerv, ulv og brunbjørn anses derfor nødvendig og hensiktsmessig. Det er også knyttet noe usikkerhet til de økende observasjonene av jerv i de vestlige delene av regionen og hvordan dette vil påvirke tapsbilde i resten av regionen.

Sekretariatet har gjort en vurdering av rovviltbestandene og den skade de påfører husdyrnæringen, og mener at det ikke vil være til skade for rovviltbestandene, eller hindre nasjonal måloppnåelse for gaupe, jerv, ulv eller brunbjørn, å tildele en begrenset kvote for betinget skadefelling i region 2 i 2025/2026. Kvoten foreslås gitt for hele regionen, men slik at det ivaretas særlige hensyn til genetisk verdifulle individer av ulv, jamfør forvaltningsplanen kapittel 7.6 og felles retningslinjer (avtale) mellom norske og svenske myndigheter. Avtalen stiller krav om at begge land så langt det er mulig skal unngå utilsiktet felling av slike ulver. Klima- og miljødepartementet presiserer også dette hensynet i brev av 24. april 2018 der de ber

Miljødirektoratet sørge for tett oppfølging av streifulver, og så langt det er mulig avklare individenes genetiske status i forkant av fellingsforsøk.

Regionen har mål om yngling av gaupe og større deler av regionen er avsatt som til formålet. For å ivareta hensyn i ungeperioden, bør det gis særskilte føringer ved iverksettelse av skadefelling for å redusere faren for utilsiktet felling av mordyr. Dette fremgår også av føringer i forvaltningsplan.

Sekretariatet foreslår at kvoten for betinget skadefelling i 2025/2026 settes til to gauper, tre ulver, tre jerver og én brunbjørn. Sammenlignet med fjoråret anbefaler vi at kvoten for jerv og ulv økes med ett individ. Økningen er begrunnet over med at vi ser en økt frekvens av streifende ulv inn i vår region, mens vi for jerv ser et økende antall jerv i den vestlige delen av regionen.

Etter at vedtak er fattet skal all irregulær avgang (f.eks. påkjørsler og skadefelling) av rovvilt innenfor regionen belastes den kvote som nemnda har bestemt, jamfør rovviltforskriften § 7 fjerde ledd. Nemnda kan til enhver tid trekke tilbake betingede fellingstillatelser, for eksempel hvis det blir registrert eller fattet mistanke om annen avgang i løpet av perioden, eller dersom kjønns- og alderssammensetningen blant felte dyr er uheldig.

Det anses ikke behov for ytterligere vilkår ut over de føringer som framgår av forvaltningsplanen, jamfør kapittel 7. I kapittel 7.7 framgår det at rovviltnemnda årlig vil gi rammer for fellingsvederlag og godtgjøring.

Betinga skadefellingstillatelse kan iverksettes i flere områder samtidig. Tillatelser knyttet til jerv, ulv og brunbjørn bør som hovedregel utstedes til regionale skadefellingslag der dette er etablert, jamfør forvaltningsplanen. Dette er en forutsetning for å gi godtgjørelse og vil sikre et best mulig fellingsforsøk.

Saken er framlagt for øvrige statsforvaltere i rovviltregionen, og forslag til vedtak fremmes i samråd med disse.

Forslag til vedtak

Rovviltnemnda i region 2 viser til de nasjonale målsettingene for rovvilt i regionen. Bestandsmålet for gaupe er nådd, og det er ikke nasjonale mål om ynglinger av jerv, ulv eller brunbjørn. Rovviltnemnda konkluderer følgelig med å ha myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av disse artene etter forskriften § 8, jamfør §§ 4 og 7.

Etter en samlet vurdering med vektlegging på bestandssituasjonen for rovvilt og erfaringer med akutte situasjoner i regionen der rovvilt angriper husdyr, samt prinsippet om differensiert forvaltning, jamfør naturmangfoldloven §§ 8 til 12, finner rovviltnemnda grunnlag for å fastsette en kvote for betinget skadefelling av gaupe, jerv, ulv og brunbjørn i sesongen 2025/2026. Nemnda finner ikke at en begrenset felling vil være til hinder for å nå nasjonale bestandsmål eller true overlevelsen av bestandene på lang sikt, jamfør naturmangfoldloven § 5.

Skadefelling er et virkemiddel for primært å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå. For å møte en slik situasjon fastsetter rovviltnemnda med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b) og § 77, jamfør rovviltforskriften § 8, jamfør §§ 1 og 3, en kvote for betinget skadefelling for perioden 1. juni 2025 - 15. februar 2026 slik:

Kvote for betinget skadefelling:

Art	Kvote for Skadefelling
Gaupe	2
Ulv	3
Jerv	3
Brunbjørn	1

Særlige vilkår knyttet til iverksettelse av skadefelling av gaupe:

- Familiegrupper av gaupe som opptrer sammen er unntatt fra tillatelsen. I tilfeller der det er kjente familiegrupper av gaupe innenfor aktuelle områder for skadefelling, skal de tiltak som er mulige for å unngå felling av voksen hunngaupe, være iverksatt.

Særlige vilkår knyttet til iverksettelse av skadefelling av ulv:

- Mulige tiltak skal iverksettes for å avgjøre skadegjørerens genetiske status.

Rovviltnemnda kan til enhver tid trekke tilbake betingede fellingstillatelser, for eksempel hvis det blir registrert eller fattet mistanke om annen avgang i løpet av perioden, hvis kjønns- og alderssammensetningen blant skutte dyr er uheldig eller ved mistanke om genetisk viktig ulv.

Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i samsvar med forvaltningsloven kapittel VI, senest innen tre uker etter at vedtaket er gjort kjent.